

Werkdruk medewerkers ongezond hoog

Bijna 7 van de 10 medewerkers van de Nederlandse universiteiten ervaart de werkdruk hoog tot zeer hoog. Dit blijkt uit onderzoek van de FNV met ondersteuning van de Vakbond voor de Wetenschap (VAWO). In de afgelopen drie jaar heeft 60% van de ondervraagden lichamelijke of psychische klachten gehad door de te hoge werkdruk. En ruim 90% heeft in die periode vanwege de hoge werkdruk tijdens ziekte toch doorgewerkt – variërend van enkele dagen tot meer dan een maand.

Andere baan

De grootste uitschieters liggen bij wetenschappelijk personeel en medewerkers in de leeftijdsgroep 26 tot 45 jaar, maar over de hele linie zijn de cijfers schrikbarend hoog. Zo hoog dat zelfs 6 op de 10 medewerkers overweegt weleens een andere baan te zoeken door de hoge werkdruk en werkbelasting. De belangrijkste redenen van de hoge werkdruk liggen volgens de ondervraagden in de toename van het aantal studenten, de combinatie van teveel verschillende taken, het centraal stellen van de ranking – hoe de universiteit scoort ten opzichte van de universiteiten nationaal en internationaal - zonder de (financiële) middelen hierop aan te passen en subsidieaanvragen voor financiering van onderzoek. Ook is er de laatste jaren flink bezuinigd op het ondersteunend personeel, zodat ook daar de werkdruk flink is toegenomen.

Onderzoek

FNV heeft dit onderzoek eind 2016 laten uitvoeren door onderzoeksbureau Totta Research onder ruim 2500 medewerkers, zowel wetenschappelijk als ondersteunend personeel, op de universiteiten in Nederland. 'De cijfers laten de effecten zien van een zeer ongezonde ontwikkeling die al te lang gaande is,' zegt Jan Boersma, FNV-bestuurder Onderwijs en Onderzoek. 'Het aantal studenten is in de afgelopen 15 jaar met ruim 50% gestegen, maar het aantal banen nauwelijks. Dat brengt werknemers in een enorme spagaat. Goed onderwijs, onderzoek en ondersteuning geven, gaat hierdoor ten koste van zichzelf. Werkgevers moeten die druk echt gaan wegnemen door een realistisch aantal uur te begroten en meer vaste contracten te geven met meer contracturen.'

Overwerk eerder regel dan uitzondering

Medewerkers werken volop in hun vrije tijd, blijkt uit het onderzoek. Het grootste deel geeft aan door de werkdruk zijn werk niet af te krijgen. Daarom werkt bijna 80% in de weekenden en avonden en ruim de helft werkt door tijdens vakanties. Daarnaast heeft de helft van de ondervraagden onvoldoende tijd om zich voor te bereiden op de te geven lessen.

Ook overwerk is meer regel dan uitzondering. Vier op de tien werkt structureel meer dan 6 uur per week over. Dit is vooral hoog bij wetenschappelijk personeel. Daar gaf zelfs 70% aan meer dan 6 uur per week over te werken. Bij 35% was dit zelfs meer dan 11 uur structureel per week. Boersma: 'Onderwijstaken zijn niet uit te stellen en dat betekent dat medewerkers massaal onderzoek en andere taken in hun vrije tijd doen. Dat is ongezond. Voorbereiding van werk en lessen hoort binnen werktijd en niet in privé-tijd. Dit gaat niet alleen ten koste van de leskwaliteit, maar ook levenskwaliteit.'

Onzekerheid over werk

Driekwart van de medewerkers – vast of tijdelijk - onder de 35 jaar voelt onzekerheid over waar zij volgend jaar werkt. Vooral mensen met een tijdelijk contract zijn onzeker over hun toekomst. Zo'n 85% ervaart de druk om goed te presteren vanwege hun onzekere contract. Boersma: 'We zien dat universiteiten door hun onzekere financieringsstructuur terughoudend zijn in het geven van vaste contracten of contracten met meer uur. Universiteiten moeten van dit onzekerheidsdenken af. In het algemeen is de geldstroom constant genoeg voor echte banen met reële contracturen. We kennen

voorbeelden van medewerkers die zelfs na acht jaar tijdelijke contracten eindelijk een vast contract krijgen van een minimaal aantal uur. Dat is natuurlijk absurd.'

Afspraken in cao over werkdruk

FNV wil, samen met de andere vakbonden, in de cao afspraken maken met werkgevers over werkdruk en aanstellingen. Door centrale afspraken te maken, worden universiteiten gedwongen dit op lokaal niveau te gaan regelen. Marijtje Jongsma, voorzitter van de Vakbond voor de Wetenschap (VAWO): 'Werkdruk wordt al jaren door werkgevers afgedaan als 'incident' of 'persoonlijke keuze tot overwerken'. Maar dit onderzoek laat zien dat de werkdruk structureel is en over de gehele linie veel te hoog. En dan hebben mensen met een tijdelijke aanstelling nog de extra druk hun baan niet zeker te zijn als de opgedragen taken niet worden afgerond.'

Boersma besluit: 'In de nieuwe cao moeten die afspraken er gewoon komen. Ons onderzoek toont de bittere noodzaak hiervoor nog eens extra aan.'

Aan het onderzoek deden ruim 2.546 medewerkers van alle universiteiten mee, zowel wetenschappelijk als ondersteunend personeel.

Heb jij hier vragen over of signaleer je iets waar wij als vakbond aandacht aan zouden moeten besteden? Of vragen over deze nieuwsbrief? Mail naar fnv@tilburguniversity.edu.

Benieuwd naar het volledige rapport? Kijk op [rapport werkdruk](#).